

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:
 Templom-utca 14. szám. földszint, jobbra.
 Bérmentesen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
 Kéziratokat vissza nem küldünk.
Kiadóhivatal:
 Templom-utca 14. szám. földszint, jobbra.
 Hirdetések díjazás szerint.
 Egyenlő szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

Megjeleni hétfőn és ünnepek után is.
Előzetési árak:
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . . . 12 frt.
 Fél évre . . . . . 6 t.
 Negyed évre . . . . . 3 frt.
 Egy óra . . . . . 1 frt.
 Vidékre postán küldve:
 Egész évre . . . . . 14 frt. — kr.
 Fél évre . . . . . 7 frt. — kr.
 Negyed évre . . . . . 3 frt 50 kr.
 Egy óra . . . . . 1 ft 20 kr.
 Hirdetések helyben ártandók.

A nap eseménye.

Arad, január 19.

Azt írja Apponyi Albert grófról egyik jellemrajz-írója, hogy a mikor a legnagyobb beszéde után is leszavazza az ellenzék a többség, akkor Apponyi idegesen szokta oda sugni szomszédjának:

— Bizony érzékellenek ezek az isten-adták a parlamenti ékesszólás iránt.

Ilyenkor azután neki is olyan gondolatok fordulnak meg fejében, mint a minők Caligulának, ki azért kívánt az összes rómaiaknak egyetlen fejet, hogy egy csapással vágthassa le.

Nagyon szépen beszél, megéljenzi, megtapsolja az ellenzék, még a szélsőbal is, s mégis rövid ideig tartó hatással mulnak el beszédei, annak dacára, hogy a mérsékelt ellenzék közlönvei stereotyp módon mindig »a nap eseményének« mondják azt, ha Apponyi beszél, s Tiszát a földig sújtja. Csak hogy Tisza mindig fölkel, s alaposan visszasújtja. Innét van az Apponyi beszédeinek rövid hatása. Mindenki csak arra emlékszik, hogy milyen könnyen szétszerte Tisza azt a gyöngye alkotmányt, melyre Apponyi a maga okoskodásait és állításait építette.

Apponyi tegnapi beszéde a legnevezetesebb az, hogy — talán magára gondolva — a Tiszák után következő kormányt már előre felmentette minden felelősség alól. Mindenért, a mi a jövő kormány alatt az országot érheti, csak Tiszák maradnak a felelősök.

Erre Tisza mosolyogni bátorodott, a mit Apponyi észrevévé, éktelen haragra lobbant, azt mondván, hogy »a mit Tisza megmosolyog, azt az ország meg fogja siratni.«

Ugy látszik, hogy Apponyi most már érzékeny is lett, a mi azelőtt nem volt annyira. De nem is csoda, hogy ezáltal is emlegetett 12 évi ellenzéki működése vagyis hosszú várakozása ennyire kifejlesztette benne az érzékenységet, s kifakadóvá teszi akkor is, ha egy abszurd állításán mosolyognak.

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(Január 20.)

Színész-pantheon.

(Aradi színészek jutalomjátékain.)
 — Az Aradi Közlöny eredeti tárczája. —
 VI.

Czanyuga Emma.

Dumas fils mondja, hogy a művészet olyan mint a sziklavirág, mely kemény talajon, szélben-viharban nő fel. Melegágya a feltámasztó szőnyeg és a becsavagy nemes hinsága. Erős szenvedély nélkül művészt képzelnem sem lehet. E nélkül tehetség, becsavagy elsenyed, mint a buja talaju völgyben a sziklavirág.

Valahányszor a színpadon látom Czanyuga Emmát, s nap-nap mellett szinte bámulom azt a rohamos haladást, mely a bájos fiatal művésznő minden újabb alakítását nyomon kíséri, minduntalan eszembe jutnak a szavak. Ilyen fiatalon, alig ismerve az életet s annak annyi csodás érzését: honnan vesz alakjaitohoz annyi szenvedélyt, hűséget és a fellépésnek az öntudatoságát mi adja meg?

Soha bizonyosabban színész nem érezheti meg alakító képességének öntudatát, mint a mikor egy szerepben megmagyarázza a közönségnek a szenvedély eredetét — a hatásban.

Czanyuga Emmánál ezt nagyon sokszor lehet tapasztalni és éppen azért támad minduntalan sokak élése a kérdés, az élet és mindig olyan kis részese az élet iskolájának, hogy tud annyira átérzeni tul nem élt érzelmeket.

Nem tudom máshon felfedezni ennek a titkát, mint abban az őseredeti tehetőségben, mely a fiatal művésznőnek (minden bök nélkül) oly jó jövőt ígér. Ez teszi tul őt a színpadon fiatalságán és sejteti vele a kedély sokféle nyilvánulásának eredetiségét.

A legöregebb színészi temperamentum a színészvér rokonságán nélkül.

Ez Czanyuga Emma, kiről most az aradi

Pedig sok egyebet is mondott Apponyi tegnap, a mi egy »nagy« államférfihoz nem egészen illik.

Nem tudjuk, hogy az ország törvényhatóságainak választott tisztikara miképpen fogadja azt a bírálatot, a melyet Apponyi az adminisztrációról megeresztett, s a mely bírálattal ellenében a miniszterelnök joggal hivatkozott arra, hogy az adminisztratio az elmúlt 12 év alatt tetemesen javult, bár nem ment arra az utra, a melyre Apponyi akarta terelni. Értetvéen ez alatt a kinevezési rendszer, melynek érdekében Apponyi nem átalotta ez alkalommal is az adminisztratiót ócsárolni.

Ezek azok a lólábak, a melyek miatt a közvélemény soha sem bir Apponyi iránt igaz bizalommal viseltetni.

Keresi ő nagyon a népszerűséget, hiszen egy ízben már a socialistákkal is érintkezett, de ugy a sorok között mindig ki-kicsillan, hogy ő tulajdonképpen kicsoda és mit akar. Válgat állíthatja, hogy ő ilyen meg olyan szabadelvű, — nem igen hiszik el neki. Egy-egy nagy beszéde után néha kedvezőbb róla a hangulat, de azután beszél más-felé is, Jászberényben, Zombolyán, meg a Szent-István társulat gyűlésein, s mindenütt más-más hurokat penget. A zombolyai sváboknak például beszélt a nemzetiségiek létjogosságáról Magyarországon, a mire azok nagyot néztek, mert eddig mindig azt hitték, hogy ők csak németül beszélő magyar állampolgárok, s a nemzetiségiek kérdésről fogalmuk sem volt. Hanem hát a választók megnyerésére a »cél szentesíti az eszközöket«, ha különben az ország békeje is valja kárát.

Bármint küzd is ellene, meglátszik Apponyin annak az iskolának és környezetnek hatása, a melyben felnőtt. Politikus mélyebb érzés nélkül, s válságos körülmények között nem lenne tanácsos az ország ügyeit reábizni. Ott, a hol a hazafiai melegség nagyobb mértékére lenne szükség, aligha lenne helyén.

közönség hasábkora menő sorokat is szívesen olvasna, csak azért, hogy róla van írva. Kénytelen vagyok azonban kijelenteni, hogy a dal nagyon rövid lesz. Nem mentegem magam érte, mert ugy is érzem, hogy hasztalan. Egyet azonban mégis a pardont. Nem én vagyok az oka, hanem a kedves művésznő fiatalsága. És hogy . . . De ime, ha ugy tetszik, vallomást teszek a közönségnek.

Felkeresem a legismertebb színházi habitue-t. Csupa elegancia és finomság. Tehát tetszik nekem. A szokásos s ugynevezett elhelyezkedő kifejezések után rátérek a tárgyra.
 — Uram! Egy érdekes kérdéssel jövök.
 — Ah, valami erős párbaj? A pisztolyaim rendelkezésére állanak . . .

— Bocsanát — szakítam félbe, — nem ilyen heroicus dologról van szó, de ennél is érdekesebb.

— Talán nem valami budoire-titok? Ah, persze hisz ezt gondolhattam volna! Ha ismerem a pletykát, segíték, hogy a lapba jöjjön!

— Közeledünk, de mégis distingváljunk egy kissé!

— Szem és fül vagyok!

— Holnapután a Czanyuga Emma jutalomjátéka lesz. Aradon öt nap óta csak erről beszél minden jóízű ember.

— Tudom! Mind a két ivet aláírtam.

— Gratulálok! — Természetes tehát, hogy az „Aradi Közlöny” színész-pantheonja ünnepez Aradát körül önteni és . . .

— És szüksége volna egy pár adatra! Hm?

— Eltalálta. És most kérem beszéljen minél többet, mert a közönség talán a holnaputáni tárczával szemben lesz a legkövetelőbb.
 — Az én barátom a lehető legártatlanabb mosolylyal néz reám, kezét nyugítja és részvételt szól:
 — Nagyon sajnálom, de most íres kézzel bocsátom el.
 — Ez lehetetlen!

Ma is, ha a hazafiai érzés kellő melegével rendelkezik vala, a külügyi helyzet komoly mérlegelése után másként kellett volna beszélnie. Tudnia látnia kell, hogy válságos idők következhetnek, s így nem lett volna szabad, hogy oly éles határvonalat állítson fel a többség és a mérsékelt ellenzék között. Inkább keresnie kellett volna az érintkezési pontokat, a mire a miniszterelnök ujévi beszéde is kiindulásul szolgálhatott volna.

De nem tette. Aprólékos kifogásokat keresett a kormány ellen, mert azon beismerésével szemben, hogy a hadügyi budgetet ő most tartja leszállíthatónak, a többi kifogásnak és állításnak értéke nagyon alászáll. Ha a hadügyi budgetet leszállíthatjuk volna, akkor helyreállíthatjuk volna az egyensúlyt . . . s most talán készülletlenül állnánk.

Ez előtt a »ha« előtt megszűnik minden okoskodás. Meg vagyunk különbben róla győződve, hogy ha Apponyiek lettek volna a kormány, még többet költöttünk volna a hadseregre, s még messzebb lennénk az egyensúlytól. Hogy miért, azt talán nem kell kifejtenuk. A közönség megért bennünket.

A király Ő Felsége — pétervári jelenések szerint, — az orosz újv alkalmából táviratilag üdvözölte a czárt. Táviratában a többi közt ez állt: Szilárd meggyőződésem, hogy a helyzetnek előtétel nélkül való megfontolása mellett, érzelmeink sugallatát követve, sikerülni fog a minket környező nehézségeket elhárítani s népünknek a béke áldását fentartani.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése jan. 18-án. —

Elnök kisbete érdeklő jelentései után következik a napirend: a 1887. évi állami költségvetés általános tárgyalásán a folytatása.

Lipthay Pál kétségeitől találya a helyzetet s a t. hiszi, hogy tudja ezt a jobb oldalt is, de leplezi mindaddig, míg valamely catastropha ösztönöskére nem kényszeríti. A

— De ugy van! Hanem ha vigaszt szolgálhat, legyen elég annyi, hogy az olyan bájos színésznőkről, a kik legnemesebb passzióval kizárólag csak a pályájuknak élnek, azokról nem tud egy színházi habitue sem adatokkal szolgálni.

Menjünk a színpadra. Ez a csábos, kedves hely, hol naponta hetekre való szellem, tréfa, intriga és lelkesülés születik. A hova még a megszokottság után is az ember bizonyos tárgyódással lép. Itt talán megvigasztalnak annyira, hogy holnapután magam a ne haragitsam az aradi színház közönségét.

Senki, senki nem tudott egyebet mondani Czanyuga Emmáról, mint hogy szép, kedves és mindenki szeret vele szerepet játszani.

De hisz ezt mindenki tudja és hiszi. Hogy mondanék hát én ezekkel újat a közönségnek? És ki hiszi el, hogy ennél többet nem lehet mondani róla? Nagy ügyetlenség lesz ilyesmivel elő is állani.

De hát ki képes ilyenkor lemondani és hagyni a vádat támadni, hogy a szerkesztőség egy ilyen kiváló est kötelezettségeit elhanyagolja.

Az egész szerkesztőség egy kérdőjel. Mindenki hiszi, (s mint magunkat kifejezni szoktuk.) hogy csütörtökön „érdekes lapunk” lesz és irigylük a rovatomat. A színpal alja már hirdette az „Egy szegény ifjú történetét” s a fölötté levő kerek betűk ugy kérkedtek magukkal, hogy most a Czanyuga Emma nevé adják ki.

Hogy conventionalisan fejezzem ki magam, a válság már tetőpontját érte el, midőn a szerkesztőség ajtaján kopogtak. A mint az már a világ minden szerkesztőségében szokás, nem felelt rá senki. De a mint egy másik szokás hozza magával, válasz nélkül belépett egy hordár. Kapok egy levelet. Ismerős női írás. Természetes, hogy ugynevezett lázas sietséggel bontom fel. Elragadó minden sora, csökölni való minden bettje és az orthographiai hibákat nem is tudtam örömben észrevenni.

Egy levél Czanyuga Emmáról, mely be-

szólónak sok a panasza: intézményeink idegen utánzatok, a véderő túlságosan széles alapra van fektetve, a hadsereg is idegen ránk nézve s a mit a pénzügyi bizottság jelentése és az előadó mondtak, abban nincs semmi megnyugtató. (Helyeslés a szélsőbalról.)

Török Zoltán Horánszyt támadta meg. A pénzügyi helyzet súlyos ugyan, de nem helyes feketébbnek festeni, mint a milyen. Horánszy nagyon is erősen jelezte ki magát, midőn a hazugságok rendszeréről beszélt s ezzel szemben azt lehet mondani, hogy a ki a budgetből kizsákmányol mindent, a mi neki kedvez s elhallgat mindent, a mit igazságos embernek el kell ismernie, annak rendszere az amítás rendszere. (Ugy van! jobbról. Mozgás a baloldalon.) Fejtezve, ezafolyva sok mindent, a szöveget kijelenté. hogy a hiány őt nem ejti kétségbe, mert hisz az orvosias sikerében. (Helyeslés jobbról.)

Beöthy Akos védelmébe vette Horánszyt az amítás vádja ellen. mondván, hogy a czárolat volt önánítás. Aztán a kormány ellen fordult, mely realis költségvetést nem tud előterjeszteni s az ország kormányát nem képes jól vezetni. A pénzügyminiszter convertálási tervét homályosnak tartja, nem tudja, hogy a tizmillió megtakarítás állandó-e, vagy csak egy évre szól? Kérdés továbbá, hogy kerestülvithető-e a terv? A kormány gazdaságkodása annyira ázsiai, hogy máshol ily kormány huszonegy óráig sem maradhatna helyén. (Helyeslés balfelől.) Csodálja is, hogy a többség követi és hogy a kormány anyyi hiba elkövetése és bevállása után nem távozik. A kormányelnöknek anyyi metamorphosis után nem kellene Cincinnati játszania, hogy mondva, a mit Deák mondott egykor, hogy jobb szereti hazáját, mint gyűlöli ellenségeit. (Derültség balfelől.) A kormányrendszer változtatást ígér, de ebben nem lehet bízni, mert programját nem szokta beváltani. De azért a többség csak támogatja, valamint a kormány is a többséget: kez kezét mos. (Ugy van! balról.) A választás előtt köteleesség volna tiszta képet állítani az ország elé a helyzetről. Az ellenzéknek pedig kötelessége, intő szöveget intézni a nemzethez, megadva a vézajelt, hogy tudja mindenki: ha ez a kormány tovább is kormányoz, veszélybe dönti a hazát. (Éljen zés balfelől.)

Apponyi Albert először is Horánszyt véde színtén az amítás vádja ellen, aztán áttért a rossz pénzügyi helyzetre, melyért a kormány nem láthatja el magát a felelősséget. Idezte Tisza egy ellenzéki szónoklatát, mely szerint az ügyek ossz folyásáért mindig a kormány felelős. A sok adósságot nem a beruházások okozták, hanem a hibás kormányzás. És ha a kormány tudna is, pedig nem tud, segíteni a pénzügyi bajokon, a tesped-

bizonyítja, hogy jó szükség esetén — panaszokdni. Unalmas ugyan és nem is illik, de most az egyszer örülök ügyetlenségimnek.

Ime a levél:

„Uram!

A mult este ön a theját háromszor is kiülti hagyta s egyéb szava nem volt erre nézve, miní hogy vigasztalhatlan a miatt, hogy nincsenek adatai a mi kedves szöke primadonnákról, a Czanyuga Emmáról. Hogy belássa, miszerint mi nők is tudunk szép színésznőket méltányolni, ime egy pár sorral segíték önnek, hogy ünnepelhesse az aranyos „erdő szepét.”

Czanyuga Emmáról még alig lehet valamit írni azon kívül, hogy imádja a színpadot, no és hogy nem is ok nélkül. Tudja anolyan színpadi multja még alig van. A tavaly nyáron jött Krecsányihoz egy hónapi szabadsággal a szini képezdeből, melynek büszkesége volt. A nemzeti színházban először Csongor és Tündé”-ben lépett fel: egy nemtől adott. Krecsányinál a „Falu rosszá”-ban Boriszkát játszta és azonnal meg is hódította a közönséget, a hogy önök szokták az újságban írni. Később — kitündően végezve a képezdet, — szerződött a Krecsányi társulathoz.

Czanyuga Emmáról még megírhatja, hogy nyolcz éves korában látta az első színdarabot Ferraritól a „Párbaj”-t. Ez az egy előadás elég volt arra, hogy végleg eltökélje magát, hogy színésznő lesz. Persze hallgatnia kellett álmaról, mert a papája rettenetes lett volna, ha megtudja. Végre azonban nem lehetett ellentállani és így a szép gyermekleány a szini-képezdebe került.

Többet nem írhatok, mert nem tudok egyebet. Itt van, czifrázza fel, a hogy önök szokták.

Igen, szinte feledtem. A multkor vitáztok arról, hogy milyenek a szemsei? Tegnap megnéztem. A legszebb sötét szemek.

Lilla.”

Ime a levél, mely, pár sorban olyan sokat mond.

Rontsam el a hatását chablonszerű kifejezésekkel? Nem teszem. A kedves művésznő jutalomjátékának ugy sem kell reclamot csinálni. Már tegnap „el kell a ház.”

sért és hanyatlásért, mely mindenütt mutatkozik, csak ő marad a felelős s nem az utódja. Nincs ez országban jogvédelem, a közigazgatás carriaturája az önkormányzatnak, mert párturalom vert gyökeret. Közébe vétetett a bírói függetlenség is a közelébb az ügyvédek szólászsabadsága ellen történt támadás. A többségnek, mely ezek dacára is követi a kormányt, annyit legalább tudni kellene, hogy követi. De a kormány nem ad pénzügyi programot, pedig ezzel tartoznak ép a választás előtt. Az ellenzéknek ez nem kötelessége, annál kevésbé, mert valamely terv jó sikere attól is függ, hogy mint viszik keresztül. A mérsékelt ellenzék pendité meg a vasutak államostását is, s a kormány elfogadta, de rosszul vitte ki. A convertálási tervet a szöveg színtén homályosnak tartja és sehogy sem hiheti, hogy az üzennegyedfél millióval javíthatná a mérleget. A hadi költségek apasztására ez idő szerint nem lehet gondolni, de van egy, a mi szerencsés körülmény, hogy t. i. az osztrák tartományokkal való kiegyezési tárgyalások megakadtak: használja fel a kormány a gondviselés és szerencsés segítségét, hogy a fogyasztási adókra nézve visszaszerezze az ország szabadságát s önrendelkezését. (Éljen helyeslés balról.)

Tisza Kálmán miniszterelnök: T. ház! (Halljuk!) Anyira személyemmel foglalkozott az előttem szölgött gr. Apponyi Albert képviselő ur, hogy még személyes kérdés alapján is kéthetnem a t. ház figyelmét!

Hoitzy Pál: Mindig abban beszél! (Zaj.)

Tisza Kálmán: En. t. ház, nem szoktam közbeszólni, talán megengedhetnék, hogy én is közbeszólások nélkül mondhattam el azt, a mit elmondani szándékozom, annyival inkább, mert a félig hallott közbeszólások sokszor talán helytelen replicára is vezethetnek az embert. (Helyeslés a jobboldalon.)

Mindenekelőtt azt kívánom gr. Apponyi Albert igen t. képviselő urnak megjegyezni, hogy igen sajnálom, hogy mosolygósom megütözött. Mosolyogtam, és mosolyogtam teljes joggal. Mosolyogtam pedig azért, mert ő elmondotta, hogy azok, a kik utánuk fog-nak következni, nem lesznek felelősök. Mosolyogtam, hogy mennyire igazságszerető nagy lélek a t. képviselő ur, a ki azonban mindenért minket tesz felelősökké, s a ki midőn a mi mérlegünket megvonja, nem akarja belátni, hogy minő helyzetben vette át ezen kormány az ország pénzügyeit. (Ugy van! jobboldal. Éljen ellenmondások a szélső baloldalon. Felkiáltás a balon. Sohasem volt ilyen rossz!)

A t. képviselő urak, sajnos ujra és ujra visszatérnek rá: de ha azt mondják, hogy eohasem volt ilyen rossz, legyenek szivesek emlékeztetitek feleleveníteni s megérteni, hogy miként állott az állam bitele akkor? (Ugy van! jobboldal. Zaj a szélső baloldalon.)

Az a tüntetészerző taps pedig, melytől a színház rengeni fog, hiszem, hogy a színésznőn kívül szólni fog a nőnek is, ki előtt annyi tiszteletje bódolattal emeli le a kalapot.

Törös Tivadar.

A szerencsejátékokról.

— Az Aradi Közlöny eredeti tárczája. —
 [2. Polt.] Irta: Pényves Dezső.

Általában belátható az, hogy a betét, nyeresémény és nyeresési valószínűség fennebb kifejtett összefüggés semmiféle nyilvános játékban nem olyan, mint a legelső példában, melyet a szó legszorosabb értelmében méltányos játéknak nevezhetünk. A nyilvános játékok rendezésének, az ugynevezett bankartékok anyanis bizonyos kiadásokra, helyiségek bérlésére, egyének fizetésére, vagyis elég nagy, sőt sokszor igen nagy regie fedezésére van szükségük, s azt csak mindenki belátja, hogy ilyen vállalatot a maga privát passziójából, csupa mulatságból senki fenn nem tart, hanem a vállalatból nyereséget, még pedig ugyancsak gazdag nyereséget akar zsebre tenni. Miután pedig a bankartó nem szerencsejátékos, aki a nyereséget megnyeri, hanem a biztos jövedelmét megkeresni kívánja, nagyon természetesen nem fogja az ő bruttó bevételét a sors szelelyére bízni, hanem az egyes játékok bevételét oly nagyra szabja s az esetleges nyereségeket olyan kicsinyre, hogy a különbözet még akkor is, ha neki magának a játék mellett állandó „pechje” volna is, biztosan meghozza az ő regijét és a netto nyereséget.

Ha például azt akarja, hogy minden játékból neki magának 30% haszna legyen, akkor a betét, nyeresémény és nyeresési valószínűség fennebb talált összefüggésben:

Betét = Valószínűség × Nyeresémény a „Valószínűség” tényezőt egy kis hamisítással határozza meg.

Mi ugyanis a nyeresési valószínűséget fennebb ugy határoztuk meg, hogy az nem egyéb, mint az egyes játszóra nézve kedvező esetek száma, elosztva az összes lehető esetekkel.

Ha például egy roulette keréken 100 szám van felírva, s azon esetben, ha mind a 100 szám megtételek, mindenki a saját betéte mellett 100 frtot, mint a betétek összeget nyerheti, akkor az ő valószínűsége 1/100 levén, betéte az ismert összefüggés alapján 100 × 100 = 10000 forintban lesz megállapítandó. A játék ezen méltányos neme azonban a

Felkiáltások: Háború volt! Én azt hallom, hogy háború volt. Szeretném tudni: mióta háború volt 1867-től 1875-ig? Volt előbb a porosz háború, és volt azután 1870-71-ben: de 1875-ben és már 1874-ben javult a helyzet. És hogy állott akkor az ország hitelle?

Holtész Pál: Jobban mint most. (Zaj. Ellenmondás jöbbségre.)

Tisza Kálmán miniszterelnök: Ha nem viseltetném kötelességemmel jó indulattal minden képviselőtársam iránt, azt kívánám, hogy az én hitelen legyen olyan, mint az országé ma, az övé pedig, a milyen az országé volt akkor. (Élénk derűség és tetszés.) Azt gondolom t. ház, hogy mosolyom, mely oly megütközést keltett, megmagyarázom. Még csak nem is azon mosolygok, hogy mily feketére lehet bizonyos dolgokat festeni, pedig az is lehetett volna, hanem csak a képviselő urnak minden kétségfenlítő álló igazságoságát.

A miben személyemmel leginkább foglalkozott a képviselő ur, az két idézet 1875-diki beszédeimből. A mi e két idézetet illeti, mindeniket elfogadom ma is, aláírom ma is. Egyikre nézve, mert alkalom volt rá, hivatkozhatott volna sokkal közelebbi beszédemre, mert igen jól emlékeztem, hogy a múlt évben is, éppen midőn az annyit emlegetett póthitelt kért, azt láttam, megmondtam, hogy nem tartom ugyan igazságosnak a támadásnak ama szenvedélyességét, mert hiszen igen sok dolgot sürgettettem, a melyet még is tagadtunk, de meg lehet mindenki beszédében azt is, mikor mondom: azonban állítom, hogy a felelősség első sorban mindig a kormányt illeti, ha nem állott ellent az áramlatnak ott, a hol nézete szerint ellentállania kellett volna. Nem volt tehát szükség 1875-ig visszanyulni, egy év előtti beszédemben is megtalálhatta volna ugyanazt.

A másikra nézve is t. képviselőház, tökéletesen áll az idézet. Nekem jogom volt azt mondani az ellenzék padjairól, joga van a képviselő urnak ugyanazt mondani velem szemben: mindig csak egyfőlg függ, attól, hogy elhiszi-e a törvényhozás és elhiszi-e az ország többsége. (Zaj balfelől.) Igen, hogy a többség elhiszi-e, hogy a pénzügyi bajoknak okozói azok, a kik itt ülnek; elhiszi-e, hogy azoknak távozása szükséges arra, hogy meg legyen az orvoslás. (Élénk helyeslés jöbbségre.)

A t. képviselő ur egyenesen fellépett a kérdést. Midőn én 1875-ben mondtam, elhitté az országgyűlés és az ország többsége; ha most elhiszi, a mit a képviselő ur rám nézve mondott, akkor ennek ugyanazon következzé lesz rám, a mi akkor volt másokra nézve. (Élénk helyeslés a jöbbségre.) Soha sem attól függ, hogy mi a nézete Tisza Kálmánnak, vagy a mi sokkal súlyosabb, a mi a nézete gr. Apponyi Albertnek, hanem attól, hogy melyik nézet az, a mi a többség előtt áll és az országban hiteles talál. Az fog dönteni most, az döntött akkor. (Helyeslés a jöbbségre.)

A képviselő ur a bírói függetlenség, az igazságszolgáltatás hűdözésével volt szíves valódi. (Halljuk!)

T. képviselőház! Azon bizonyos 54. §. — ma is azt mondom, ő sem indokolta, én sem indokolom — ha életbe lép, a bírói függetlenséget nem érintette volna, de mert azt láttam némelyek benne, azért éreztem magamat hajlandónak visszavonni, hogy azon vád-nak meg a szíve is elmellőztessék. (Helyeslés jöbbségre.)

A képviselő ur szíves volt a hírlapokban ventilált azon ügyvédi kérdést is felhozni. (Halljuk! Halljuk!) Megesethetik, t. képviselőház, — és itt egész fesztellenül beszélhetek,

banktartónak semmi hasznát nem nyújt, legfeljebb akkor, ha ő is vele játszik a tirsasággal, amit azonban ő nem tesz, mert mint említettük, ő becsületlen kenyérkereső ember és nem házrdjátékos.

Egyszerűen úgy jár el tehát, hogy a játékból bizonyos számú játszóit kirekeszt daczára annak, hogy ezek a magok betétét befizették s ezeket a betéteket ő maga dugja zsebre. Ha például a fennebbi játékban neki 30%-ra fáj a foga a nyereségből, akkor nem 100, hanem csak 70 játékos enged játszani, vagyis a fennebbi összességben a valószínűség tényezője helyébe nem $\frac{1}{100}$, hanem $\frac{1}{100}$ értéket tesz és az egyes betétek értékét így szabja meg:

$\frac{1}{100} \cdot 100 = 1.43$, vagyis az egyes betétet 1 frt helyett 1 frt 43 krra emeli. E módot mellett ugyan mind a száz betétevé játszik a 100 frt nyereségre, de a betétek összessége sem tesz többé 100 frtot, hanem 143 at, ami annyi, mint a 100 frtra játszóknak 1 frtot betétevé 100 játékos közül csak 70-nek volna szabad részvétel a játékban. A többi 30 játékos pedig öntudatlanul nem szolgál egyébre mint arra, hogy a banktartó tisztesség megélhetését a saját zsebeiből biztosítsák.

Efajta szerencsejátékoknál tehát sohasem várhatjuk azt, hogy egy „nagy vágással” a bankot szétgurasszunk. A banknak minden egyes tételből meghatározott perzent nyeresége van; annál nagyobb, mennél nagyobb a betét.

A szervezett szerencsejátékoknál tehát az egy játékos sohasem annyi pénzzel játszik, amennyit betesz. Minden forintnyi betétének bizonyos számú perzentje a banktartó nyereségét képezi, úgy hogy az ő reménye a nyereségre nem azon betét, amelyely a játékban részt vesz, hanem annak csak valamennyi perzentje.

Mig a méltányos játékoknál, melyeknél a betétek egész összege képezi a nyeresémet, a betét értéke, a nyeresémből is a valószínűség szorzatából kiszámítja, mindig $\frac{1}{100}$, vagyis 1 forint betétnél 1 forint értékű remény felel meg, addig a nyilvános szerencsejátékoknál ezen remény értéke a nyeresési valószínűség szorzatát képezi a méltányosnál jóval kisebb nyeresémmel.

Érdekös lesz kiszámítanunk azt, hogy a kis lútri egyes játszósi módzatánál a betétnél hány perzentje fordítottak a játékra és hány perzentje eszik biztosan az állam kezei közé anélkül, hogy ez a játékban részt venne. 1. Az extra tételben valaki kijelöl e gy számot és 1 forint betét mellett kap 14

mert személyes tényemről nincs, ha szinte személyes politikai féltékenység alatti tényről is van szó — megesethetik — nem mondom és nem fogadom így el — lehet a kompetenciában különbség: de hogy abban, ha egy ügyvédet a kihágási bíróság elmarasztalt oly dologért, a miért maguk, a kik ezt hibáztatják, is azt mondják, hogy ha nem ügyvéd lett volna, el lehetett volna marasztalni: abban, hogy az ügyvédi szólásabadság üldözését hogy lehessen látni, én a magam részéről fel fogom tudom. (Helyeslés jöbbségre.) Zajos ellenmondás balfelől.) A kompetencia kérdése tisztába fog hozni; de én éppen azért, mert részemről az ügyvédi kárt nagyrészt el akarom befolyásolni a jog szolgáltatásba korlátlanul akarcem fentartani, nem ohajtanám, hogy ezen szólásabadság alatt a hatóságokkal való gorombaszkodás privilegiuma legyen; (Élénk helyeslés a jöbbségre.) mert ily módon az ügyvédi kárnak nem emelkednék, de alászállna a tekintélye. (Helyeslés jöbbségre.)

Ami pedig a politikai szabadságot és joggyakorlatot illeti, én igaz, gyűlésezi törvényjavaslatot nem terjesztettem elő, de én tudok országot, hol a gyűlésezi jog teljes egészben van, pedig törvényt sohasem alkottak róla: s tudok ismét másokat, hol van gyűlésezi törvény, de hol szabad gyűlésezi jog nincsen. Arra pedig bátran merek hivatkozni és hivatkozom szemben az egész Európát átható ellentétes áramlatokkal, hogy a mióta legalább én ezen a helyen vagyok, Magyarország polgárai, politikai jogai szabad gyakorlásában soha gátolva nem voltak. (Ellenmondás balfelől.) Helyeslés jöbbségre.) t. ház, hogy soha gátolva nem voltak, hanem azt aztán nem ismerhetem el, a mit, ugyáltatás, a t. képviselő urak ott töl értenek, hogy csak akkor nincsenek gátolva a magyar polgárok, a magyar nemzet a politikai jogok gyakorlásában, ha ők mindent tehetnek, a nélkül, hogy a másik párt valamit tehetne. (Nagy zaj balfelől.) Helyeslés jöbbségre.)

Beöthy azt mondta, hogy szemben a kormányval kötelességének tartja meghuzni a vészharangot. Erre nézve szíves megjegyzi, hogy a vész jelzése szép feladat, ha igazán van vész: ez kötelesség is; de a vész alaplan jelzése csak kárt tehet. Az ő vészjelzése ilyen. Ajánlja a költségvetés elfogadását. (Hosszsan tartó élénk helyeslés és éljenzés a jöbbségre.)

Ezzel az ülést véget ért.

KÜLFÖLD.

A bolgárok ábrándja. A „Novoje Vremja” Ruseskubból levelet közöl, melynek írója azt bizonygatja, hogy a bolgárok veszélyes tervek törik a fejüket, veszélyesebbek, mint az oroszok. A „battenbergisták”, szerinte, azt vallják, hogy Bulgáriának királysággá kell lenni, a san-stefanoi szerződésben megállapított határokkal. Ezt a célt két uton lehet elérni; vagy úgy, hogy Bulgária az oroszokra támaszkodik, elfogadja azok fejedelmi jelöltjét, hadügyminiszterét és tiszteit, ha a bolgár alkotmány biztosítottik és viszonos szolgálat fejében Oroszországnak, cseljái elérésére, 100.000 embert bocsát rendelkezésére; vagy pedig úgy, hogy szövetsézik Romániával és Szerbiával, Ausztria-Magyarországgal és Anglia védnöksége alatt. De ezt az utóbbit kombinációt — az orosz levezető okosodása szerint — lehetetlenül teszi, hogy Ausztria-Magyarországgal, maga akarván Salonikiig menni, nem engedhetné meg, hogy a bolgárok és szerbek Macedónián osztozkodjanak. A „Novoje Vremja” tudósítója szerint

forintot, ha a szám a legközelebbi húsznál kihozatik. Miután minden húsznál 5 szám huzatik ki a 90 közül, az ő nyeresési valószínűsége $\frac{5}{90} = \frac{1}{18}$; nyereséme pedig 14; hannon reménye $\frac{1}{18} \cdot 14 = 0.777$, vagyis minden forint betétjéből csak annak 78 perzentje vesz részt a játékban. Az állam tehát minden ilyen betétől több mint 22% tisztá hasznát zsebel be. A játék akkor volna méltányos, ha az extratót nem 14, hanem 18 forinttal fizetnék, mert ekkor volna a remény egyenlő a betéttel: $1 = \frac{1}{18} \cdot 18$.

(Folyt. köv.)

Első gyilkosságom.

[26. Folyt.] (Regény.)

Írta: J. J. G., a párisi rendőrség volt főnöke.

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: H. G. —

Bodasse Desiré megsemmisítése. — Megállapítása azon időnek, melyben a büntény elkövetett.

Bethmont asszony, a borkereskedő és a házának legtekintélyesebb lakója ismételve kijelenté, hogy Vourbot január 5-dike, kiköltözésének napja óta nem látta.

„Meghitt ekkövére, — tette hozzá, — de oly keveset tördöntük vele, hogy az ő kedveért szokott házi rendünket nem akartuk megbontani.”

„Mikor fizette az utolsó lakbért?”
„Újév napján. Akkor ugy az októberben, mint a január 8-án esedékes lakbért egyszerre fizette meg.”

„Milyen pénzzel fizette?”
„Egy olasz járadék kötvénnyel. A mely ötszáz franc névértékben a bemutatásra szolgált.”
Rögtön eszembe jutott, hogy Bodasse Desiré ő.ájának felele alatt megtaláltam a tulajdonát képezett olasz járadékkötvények számait; e körülménynek tehát kiváló figyelmet szenteltem és Bethmont asszonyt faggatólag kérdeztem:

„Biztos ön abban, hogy a fizetés éppen olasz járadék-kötvényben történt és hogy az ötszáz franc névértékéről szolgált?”

„Nem tévedhetek. Azelőtt sohasem volt a kezünkben olasz járadék-kötvény és a mint azt Vourbo ur átadta, ferjem rögtön elment a Dauphin-utczában levő pénzváltóhoz, hogy a kötvényt értékesítse. Ez minden észrevétel nélkül a napi árfolyamon megvette és kifizette. Az érte kapott többletet azonnal átadtam Vourbo urnak.”

„Tudja-e, hogy Vourbo ur kiköltözésé-

Stambulov, Zsivkov, Potkov és Radoslavov nem bírnak megegyezni Nacsevics külügyminiszterrel és a kormányt többi tagjaival és folytonosan civakodnak a medve bőre felett. Alig hihető, hogy a szegény bolgárok ma más medvére gondolnának, mint a moszkvaira. Egyelőre heérük azzal, ha nekik hagy békét a medvefajtat.

A görög újv alkalmából a regensek az egész országból közel ezer üdvözölve levelet és táviratot kaptak, melyekben köszönetet mondanak nekik az ország szabadsága és függetlensége érdekében kifejtett tevékenységükért.

LEGUJABB POSTA.

— A bolgár küldöttség Rómában. Robilant külügyminiszter kedden fogadta a bolgár küldöttséget s velük mintegy másfél óra hosszat értekezett. A küldöttség tagjai országua helyzetét higgadt modorban, mérséklettel adták elő és azon határozott szándékot juttatták kifejezésre, hogy országuk megmarad továbbra is eddigi magántartásánál, mely az általános rokonszenvet kivívta. Robilant válaszában nyíltan kifejezte nézetét, hogy mihely a küldöttség Sophiába visszaérkezend, a bolgár kormányának védképpen határoznia és két dolog között választania kell. Vagy továbbra is fenntartják a jelen deiglenes állapotot, mely folytatásában Európát aggodalommal és nyugtalansággal töltene el és a hatalmaknak Bulgária iránt táplált jó indulatát megbéníthatná, ugy, hogy országuk a világ pillanatában magára hagyatnék; vagy pedig egyezséget kell Oroszországgal megkísérteniök, ami a berlini szerződés és a konstantinápolyi egyezmény határozatainak kellő figyelembe vételét mellett kizártnak nem tekinthető.

— Orosz hadikészültség. Krakóból azt sürgönyzik, hogy január 11-ike óta mindenap egy zászlóalj katonaság érkezik Kielec várába (Orosz-Lengyelország) és hogy a vár helyőrségét 16.000 emberre fogják szaporítani.

„ARADI KÖZLÖNY” előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:	
Egy évre	12 frt — kr
Fél évre	6 — „
Negyed évre	3 — „
Egy órára	1 — „

Vidékre postán szétküldve:	
Egy évre	14 frt — kr
Fél évre	7 — „
Negyed évre	3 — 50
Egy órára	1 — 20

Az előfizetési pénzeket kérjük, legelőszörben posta-utvánnyal, mielőbb bektüdeni, hogy a lap pontos expedícióját fenntartás nélkül teljesíthessük.

Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küldünk. Arad, 1887. január havában.

Az „Aradi Közlöny” szerkesztője és kiadóhivatala.

NAPTAR.

Január 20. Csütörtök. Róm. cath. naptár Fabián. Prot. naptár Fabián. Görög-orosz naptár (Január 8.) Dom. Nap két 7 óra 43 percz. Nyugszik 4 óra 38 percz.

Jan. 22. Az aradi régi tűzoltók bálja a „Fehér Kereszt”-ben.

nél, melyik butorszállító intézetet vette igénybe?”
„Egyiket sem. Eladta összes butorait egy szatocsónak a l'Echaudé-utczában és a Lamarine-utczai új lakására csak ruháit, varrógépet és vasalót tüzesítő készülékét vitte el.”

Bethmont asszony nem is sejtette elfogulatlanul elmondott közléseinek fontosságát. Csakhogy azok valóságáról meg kellett győződnöm. Ez okból elmentem a Dauphin-utczai pénzváltó üzletbe.

A január 2-dike kelet bementése után a pénzváltó könyveiben megtalálta a feljegyzést egy ötszáz francos olasz járadék-kötvény vételéről, melynek eladója Bethmont ur volt.

A kötvény száma befoglalattott azon számok közt, melyeket Bodasse Desiré órájának fődela alatt találtam.

„Talán azt is meg tudom mondani, hogy mi történt e kötvénnyel”, tette hozzá a pénzváltó, „igen, itt van. Két nappal később, január 4-én eladtam a tőzsdén. Ezzel a mai birtokos megmondásának lehetősége esleik.”

Mielőtt távoztam volna e környékről, azon vakmerő kísérlet megtétele végett, hogy a kötvény további útját megtudjam, másodízben megkérőgtattam özevgy Pertau-nét, Vourbo egykori takarítóját, a ki a Bourbonne-le-chateau-utczában lakott.

Othon találtam.

„Oh, mily jó, hogy jön”, mondá; „éppen szándékomból volt ónt a rendőrbiztonságon fölkeresni.”

„Tehát valami fontos közlendője van?”
„Oly fontos, de egyuttal annyira borzasztó, hogy szinte nem is értem, miként fogamzhatott meg agyamban ily rettenetes gondolat, de hába, megtörtént és nem tudok tőle szabadulni. . . . Ejel nem birom szememmel behunyni, mindig előttem látom vérvörösvillogó betűket. Könnyiteni kell lekiismeretemen és közölni önnel a dolgot.”

„Helyesen teszi, jó asszony. De kíváncsiságomat a legfőbb fokra csigázza. Beszéljen.”

„Ha jól fogtam föl, az ön tegnapi beszélgetése Desiré papa rejtélyes, megmagyarázhatlan eltűnése rejtélyezett és ön egyidejűleg azt mondotta, hogy december 15-dike óta nem láták és nem hallották felőle semmit?”

„Lehet, hogy ezt mondtam, miután tényleg így állanak a dolgok.”

„Mégis borzasztó lenne! . . .
„Kérem beszéljen világosabban.”
„Tehát csütörtökön, december 17-én, mikor reggel 8 órakor, mint rendszeren, takarítani mentem Vonbohoz, már felőlőzve és

Jan. 23. Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése d. e. 9 órakor, Tokoly-tér 1. sz. alatt.
Jan. 23. Az aradi iparos-íjakk önképző és beteg-segélyező-egyletnek hangversenyyel egybekötött táncestje a Kriszpin-teremben.
Jan. 29. Az aradi ipartestület bálja a „Fehér Kereszt” nagyertermében.
Jan. 30. Az aradi Széchenyi-gözmalom részvénytársaság évi közgyűlése d. e. 9 órakor.
Febr. 5. Az aradi jótékony nőegylet fényes álarozóbálja a „Fehér Kereszt” nagyertermében.
Febr. 12. A kereskedő-íjakk táncvirgalmá a „Fehér Kereszt” nagyertermében.
Febr. 19. A „Kölcsey-Egylet” táncvirgalmá a „Fehér Kereszt” nagyertermében.
Febr. 20. Az aradi honvédegyelet álarozos bálja a „Fehér Kereszt”-ben.

Dr. Avarffy Károly.

Arad, január 19.

* A megnyugvás érzetével vesszük a tolat kezünkbe, hogy a lapunk tegnapi számában közölt kinevezést érdeme szerint méltas-tartják, mert éles tekintetével és ritka tapasztalával jól meg tudja válogatni embereit. Ugy látszik azonban, hogy e jó tulajdonsággal többi miniszterterárai is bírnak, különösen pedig Fabiny Theophil igazságügyér, ki az aradiakat érdeklő törvénykezési kinevezések által fényes tanúbizonyosságát adta annak, hogy a szó legnevezesebb értelmében miniszter az igazságszónak.

Az aradi törvényszék már hosszú idő óta egyike az ország legjelesebbjeinek; a provincia mindenre az első közé tartozik. Ezen jó hírnevének megszerzésében és folytonos fokozásában az országnak a bírákat illeti meg, a kik szakszerű képzettségükkel a jogtudomány magas színvonalán állva, súlyos és nagy felelősséggel járó hivatásukat lelkiük egész odaadással teljesítik. És mégis ugyancsak óvak hosszú során a jól megérdemelt előléptetésben mellőztettek. De e mellőzés ha fáj is nekik, nem hatott rájuk deprimálólag, hanem továbbra is teljesítették kötelességüket, sőt fokozták tevékenységüket.

Az utóbbi időben örvendétes fordulat állott be. Már két év előtt a megüresedett elnöki szék bírói karunk legjelesebbjével töl-tetett be, kinek főispánná lett kinevezetése folytán ismét az aradi bírói karból vétetett a törvényszéki elnök. A múlt évben Frits Róbert és most dr. Avarffy Károly lettek a királyi táblához bíróknak kinevezve. És ez nagyon jól van így! Mert ha áll is általánoságban az, hogy a kötelesség teljesítése nem érdem, mégis feltétlen elismerés illeti meg azt, a ki kötelességét olytán módon s oly lelkiismeretes buzgósággal teljesíti, mint tette és teszi azt az aradi bírói kar. Az érdemnek méltatása mindig jótékony hatással bír ugy az igazságot kereső közönségre, mint az igazságszolgálatokra. Amannál erősi a meggyőződést az iránt, hogy a törvény kezelése hivatott egyénekre van bízva; emezek pedig erőt és kitartást merítenek magasatos hivatásuk betöltésére.

A magyar bírói kar egyik díszét: dr.

A varffy Károlyt élt ez uttal a kitüntetés, kinek a királyi táblához lett kinevezetése által igazságügyi kormányunk a valódi érdemet méltányolta. Már húsz éve működik az igazságszolgáltatás terén, mely idő alatt számtalan jelét adta szakképzettégségének és tudományos műveltségének. Az aradi társadalomban mint rokonszenves egyén volt ismeretes, a kinek távozása veszteség a törvényszéknek, rokonaira és barátaira. Ezen új és szép állására vigye magával mindannyiunk legjobb kívánatit.

Avarffy Károly 1836-ban Aradon született, a hol az elemi és középiskolákat bevégezve, Pesten, majd Bécsben hallgatta a jogot. Tudori oklevelét 1860-ban, közötvényi és váltói ügyvédi oklevelét pedig 1861-ben nyerte el. — Ekkor Aradra jött és ügyvédi irodát nyitott. Az 1867. évi megyei tisztújítás alkalmával Arad megye táblabírójának választott, s mint a fennállott megyei törvényszék elnöke 1872-ig szakadatlanul működött. — Ekkor a törvényszék szervezése alkalmával törvényszéki bírónak nevezetett ki, mely tisztelet máig is viselte. Róla mondta a boldogult Nagy Sándor törvényszéki elnök, hogy a törvényszék büszkesége. A királyi táblán is utat fog törni magának s bizonyára elfoglalja ott is az őt megillető helyet.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Személyi hir. Otrubay Károly aradi törvényszéki elnök me érkezik haza Budapest-ről, hol az igazságügyminiszternél kinevezetése alkalmából tiszteltet s az aradi kir. járásbírói állás betöltése tárgyában informált, minek folytán ezen állomás betöltése legközelebbre várható.

— Dr. Avarffy Károlynak a kir. táblához történő kinevezetése alig lett közudomás, collegái, ismerősei, az ügyvédi kar és számosan a közönség köréből siettek őt felkérésni és üdvözölni. Mint halljuk, az új táblai bíró e hó végén fog Budapestre utazni, hogy a hivatalos esküt a királyi táblai elnök kezébe letegyje.

— Egy kis statistica. Az aradi főszolgabíróóság járásában az elmúlt 1886-ik évben 2310 db különböző marha került lovaságra, a jegyzői kerületekben pedig 16,924 marhajárulat állítottat ki.

— Alapítvány-jóváhagyás. Néhai Csikó Sándor m.-bodzásai róm. cath. lelkesnek Mező-Bodzás róm. cath. felekezettű szegényei számára tett 500 forintos alapítványát a belügyminiszter jóváhagyta.

— A jéppálya megnyílt. Ez a rövid hirtetés volt tegnap a faragásokon olvasható nem kis örömeire a jépsport k drelőnek, kiknek egy kis része kapva kapott az alkalmon. s rég beverő halifarával sietett is a kúzdterén megjelenni, a nagyobb rész azonban még nem bír elég valóalkozási kedvvel alkalmasnak a jég egyenesgőgtől tartva, s bizony a tartózkodásnak van is némi alapja, mert a jég meglehetősen recseg és ropog, megfürdtem pedig nem valami kellemes volna. Nem árt tehát egy-két napot várni, mikor aztán a mostani hideg álladósága mellett meg lehet a remény, hogy nem lesz ok baltól tartani.

„És biztos ön abban, hogy ez december 17-én történt?”

„Egészen biztos és okát is tudom adni. Vourbonak szokása volt 15 francnyi béremet minden hónapban kifizetni. Az időjárásban azonban szorongatott helyzetben volt és három hónap óta nem kaptam tőle bért. A kérdés napon kifizette 45 francot; a pénz elkészítve a asztalon fektűt. Mindjárt beléptemkor észrevettem; két 20 francos arany és egy ezüst 5 francos volt. Bevételeimet könyvelem és miként látja, e tétel így szól: december 17. bevétel 45 franc.”

„Erre a körülményre ne fektessen nagy súlyt, ennek a legegyszerűbb és legtermészetesebb magyarázata adható. . . . De mondja csak, a hónap második felében Vourbo nem bízta meg önt francia vagy külföldi értékpapirok eladásával?”

„Nem. Egyáltalán soha semmiféle értékpapirt sem láttam nála.”

„December 17-dike óta nem utazott valahol?”

„Nem tudok felőle semmit.”

„Azta gyakran látta?”

„Esküdjét megelőzőleg még december két utolsó csütörtökön, 24. és 31-én voltam a Mazarine-utczai lakásán. Az utóbbi napon 20 francnyi ajándékot adott és boldog új évet kívánt. Egyebet nem tudok felőle.”

„Ez nekem elég. Többet nem kívánom tudni. Csak tartsa titokban tegnapi és mai beszélgetésünket.”

„Ézt unneplényesen ígérem.”

Özevgy Pertau-nétől Lafitte-utczá 21. szám alá, a Rothschild testvérek bankházába mentem és beküldtem névjegyemet báró Rothschild Gusztávhöz.

Ez dolgozó szobájába hívott és néhány szóval előadim kérsémet. Rögtön intézkedett, hogy a Bodasse Desiré zseborájának fődela alatt talált értékpapirsámok az olaszjáradékközmletek nyilvántartásával összehasonlittassanak.

Alig egy negyed óra múlva megkaptam a fölvilá-osítást. Bodasse Desiré a szelvényéért járó összeget mindig személyesen vette föl, azonban az 1869. februárban esedékes összegét még nem jelentkezett seuki, kivéve azon kötvényeszerényét, melyet Vourbo Bethmontnak adott és egy, a Dauphin-utczai pénzváltónál eladatot.

A Lafitte-utczából az igazságügyi palotába mentem és Douet d'Arcq urat eddigi lépéseim eredményéről személyesen értesítettem.

(Folyt. köv.)

